

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 29-35-69; 28-37-04; 28-90-17
ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telex: 816-436
Telefax: 29-40-89

BS/204/65/91

PRAWO O ABORCJI W OPINII MŁODZIEŻY

Komunikat z badań

Warszawa, czerwiec 1991 r.

Problem aborcji w świetle prawodawstwa jest od dwóch lat przedmiotem naszych regularnych pomiarów wśród młodzieży. W komunikacie przedstawiono dynamikę oraz aktualny stan opinii tego-rocznych abiturientów szkół ponadpodstawowych na ten temat¹.

Wiosną 1989 roku Sejm podjął po raz pierwszy debatę o nowelizacji prawa do aborcji. Gdyby wówczas przeprowadzono referendum, 60% młodych ludzi opowiedziało się przeciw prawu do aborcji, niezdecydowanych byłoby 17%, a zwolenników prawa do aborcji - 20%. W rok później przeciwnicy prawa zezwalającego na przerywanie ciąży nadal stanowili większość (50%), zaś różnica między odsetkiem przeciwników a zwolenników zmniejszyła się z 40 do 22 punktów (tab. 1).

Tabela 1

w procentach

Stanowisko wyrażone w hipotetycznym referendum	Wskazania respondentów:		
	1989 r.	1990 r.	różnica
Za prawem do aborcji	20	28	8
Przeciw prawu do aborcji	60	50	-10
Niezdecydowani (trudno powiedzieć)	17	20	3

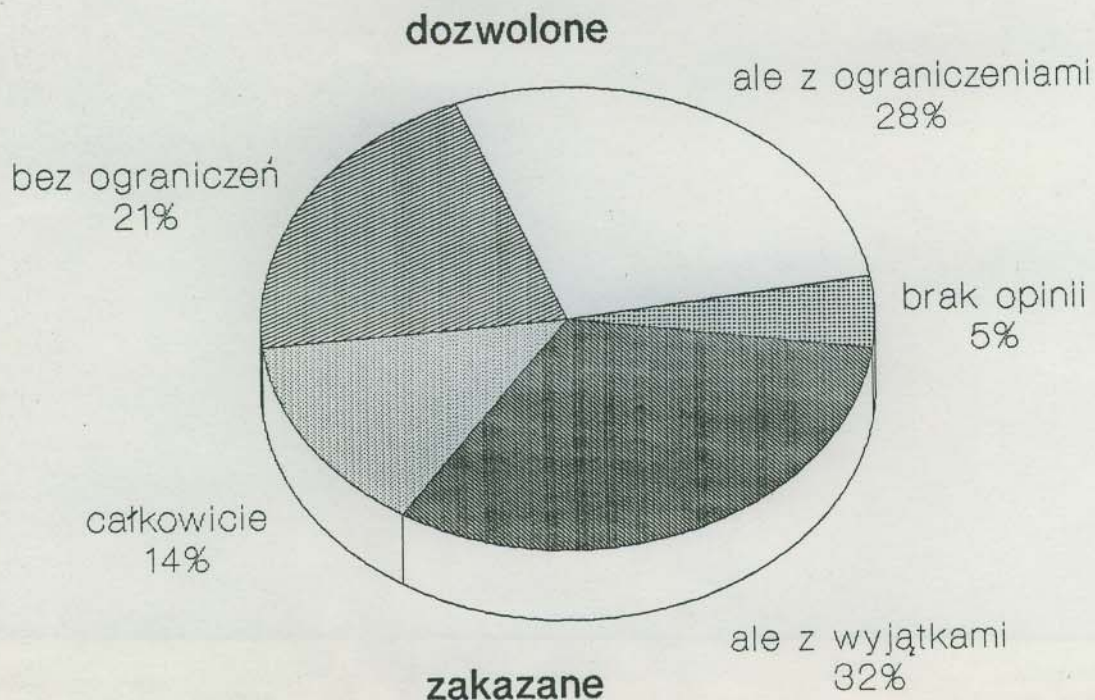
W tegorocznym sondażu CBOS badani odpowiadali na pytanie pozwalające uchwycić bardziej rozbudowaną typologię postaw wobec prawa o aborcji. I tak, za prawem pozwalającym na aborcję bez żadnych ograniczeń (21%) i z pewnymi ograniczeniami (28%) opowiedziało się w sumie 49% respondentów, zaś za całkowitym zakazem aborcji bez jakichkolwiek wyjątków (14%) oraz dopuszczającym pewne wyjątki (32%) optowało łącznie 46% ankietowanych (rys. 1).

Mimo zastosowania innego wskaźnika opinii na temat prawa do aborcji, możemy odnotować ponowny wzrost odsetka młodych ludzi deklarujących się po stronie prawa do przerywania ciąży.

W dyskusjach na temat aborcji ważną rolę odgrywa argument o podstawowej wartości, jaka stoi za prawną ochroną dziecka po-

¹ Młodzież '91 - sondaż zrealizowany w dniach 17-04.91 r. - 30.04.91 r. na ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie uczniów ostatnich klas szkół średnich i zasadniczych (N=1233).

Przerywanie ciąży powinno być:

czętego, tj. wartości życia ludzkiego. Jak pokazuje tabela 2, wśród osób postulujących całkowity zakaz aborcji jest najwyższy odsetek przeciwników kary śmierci. Jednocześnie wśród zwolenników prawa do aborcji wyraźnie więcej jest osób opowiadających się za utrzymaniem kary śmierci. Wydaje się więc, że ideologiczna bliskość wobec zasady "nie zabijaj" wpływa na zajmowane stanowisko w sprawie prawa o aborcji.

Tabela 2

w procentach

Stosunek do aborcji	Stosunek respondentów do kary śmierci:		
	za	przeciw	trudno powiedzieć
Ogółem	57	32	11
Dozwolona bez żadnych ograniczeń	68	27	5
Dozwolona, ale z pewnymi ograniczeniami	68	24	8
Zakazana, ale z pewnymi wyjątkami	53	35	12
Zakazana całkowicie	36	48	16

Na tle poglądów całego społeczeństwa młodzież w swym stosunku do prawa o aborcji jest mniej liberalna. Porównanie rozkładu opinii na ten temat młodzieży z opiniami dorosłej części społeczeństwa² prezentuje tabela 3. Podczas gdy wśród dorosłych

Tabela 3

w procentach

Stosunek do aborcji	Wskazania respondentów:	
	młodzież	dorośli
Dozwolona bez żadnych ograniczeń	21 } 49	21 } 57
Dozwolona, ale z pewnymi ograniczeniami	28 } 49	36 } 57
Zakazana, ale z pewnymi wyjątkami	32 } 46	21 } 33
Zakazana całkowicie	14 } 46	12 } 33
Trudno powiedzieć	5	10

wyraźnie dominują opowiadający się za pewnymi ograniczeniami w prawie przyzwalającym na aborcję (36%), wśród młodzieży nieco więcej jest zwolenników ustawy zakazującej aborcji, ale pozostawiającej możliwość uzasadnionych odstępstw (32%).

Z w o l e n n i k a m i prawa do aborcji są częściej mężczyźni, mieszkańcy średnich i większych miast, pochodzący z rodzin o wyższym statusie ze względu na wykształcenie i zawód, rzadko lub wcale nie uczestniczący w niedzielnej mszy świętej, deklarujący duże zainteresowanie polityką.

P r z e c i w n i k a m i aborcji są częściej: kobiety, mieszkańcy wsi, osoby pochodzące z rodzin o niskim statusie wykształcenia, rolnicy, ludzie regularnie praktykujący.

Opinii na interesujący nas temat nie różnicuje typ szkoły badanego oraz ocena sytuacji materialnej jego rodziny (tab. 4).

²"Aktualne problemy i wydarzenia" - sondaż zrealizowany w dniach 15-19.03.91 r. na ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności.

Tabela 4

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy przerywanie ciąży powinno być:					Liczba osób
	dozwolone bez ograniczeń	dozwolone, ale z ograniczeniami	zakazane z wyjątkami	zakazane całkowicie	brak opinii	
Ogółem	21	28	32	14	5	1227
<u>Płeć</u>						
Mężczyźni	24	31	27	13	4	686
Kobiety	16	25	39	15	6	537
<u>Typ szkoły</u>						
Liceum ogólnokształcące	22	30	35	10	3	244
Technikum	22	32	28	13	6	301
Liceum zawodowe	20	25	35	16	5	233
Zasadnicza zawodowa	19	27	33	15	6	446
<u>Miejsce zamieszkania</u>						
Wieś	10	26	38	19	6	459
Miasto:						
- do 20 tys.	16	30	41	9	5	229
- 21-100	29	29	23	14	5	293
- 101-500	30	30	30	8	2	118
- 501 tys. i więcej mieszkańców	38	32	18	7	4	120
<u>Ocena warunków materialnych</u>						
Złe	20	27	31	14	7	292
Średnie	18	28	35	14	4	627
Dobre	25	29	28	14	4	304
<u>Wykształcenie ojca</u>						
Podstawowe	14	24	38	18	5	249
Zasadnicze zawodowe	17	25	37	15	5	461
Średnie	26	31	29	9	6	338
Wyższe	29	39	19	11	2	168
<u>Przynależność społeczno-zawodowa głowy rodziny</u>						
Inteligencja, kadra kierownicza	29	37	21	10	3	112
Pozostali umysłowi	25	31	29	11	4	168
Pracownicy handlu i usług	22	27	33	13	5	78
Robotnicy wykwalifikowani	20	26	34	14	6	453
Robotnicy niewykwalifikowani	15	31	36	12	6	84
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	0	27	40	20	13	15
Rolnicy	8	29	42	17	4	160
Prywatni przedsiębiorcy	33	21	29	13	4	52
<u>Przynależność rodziców do związków zawodowych</u>						
Należący do:						
NSZZ "Solidarność"	17	25	33	21	5	175
Skupionych w OPZZ	32	32	27	0	9	22
Innych	14	25	44	11	6	36
Nie należący do żadnych	22	29	32	13	5	956
<u>Uczestnictwo we mszy świętej</u>						
W ostatnią niedzielę	12	24	39	19	6	782
W ciągu ostatniego miesiąca	24	35	30	6	5	216
Ponad miesiąc temu	44	31	19	4	2	52
Nie uczestniczy	47	41	8	3	2	172
<u>Zainteresowanie polityką</u>						
Duże	26	36	22	12	3	151
Średnie	19	27	35	14	5	587
Małe	21	29	32	14	4	441
<u>Deklarowane poglądy polityczne</u>						
Lewicowe	22	29	32	10	6	190
Centrowe	20	28	33	13	6	512
Prawicowe	20	28	34	15	3	336
Brak poglądów	22	29	28	16	5	184